

BEZOEKADRES

Koningskade 40
2596 AA Den Haag
070 351 97 51
Nederland

POSTADRES

Postbus 93218
2509 AE Den Haag
Nederland

De leden-waterschappen

datum	ons kenmerk	contactpersoon
3 maart 2022	117301/EG	mw. V. M. Anches
betreft	uw kenmerk	e-mail
Wetsvoorstel wijziging Wet Markt - en Overheid		vanches@uvw.nl

Geachte leden-waterschappen,

In deze ledenbrief informeren wij u over het wetsvoorstel tot wijziging van de Wet Markt en Overheid dat het demissionaire kabinet in december 2021 bij de Tweede Kamer heeft ingediend (TK 2021-2022, nr. 35985). Het wetsvoorstel is ingediend naar aanleiding van de evaluatie van de Wet Markt en Overheid in 2016. Het conceptwetsvoorstel is in 2017 voor reactie aan de Unie voorgelegd. De Unie heeft laten weten geen bezwaren tegen het wetsvoorstel te hebben.

Het wetsvoorstel beoogt:

1. de procedure rond het nemen van algemeenbelangbesluiten te verbeteren en aan te scherpen;
2. de Wet Markt en Overheid een permanent karakter te geven; en
3. het door de overheid aanbieden van de broncode van open source uit te zonderen van de gedragsregel van integrale kostendoorberekening.

De Wet Markt en Overheid is in juli 2012 in werking getreden met als doel een gelijk speelveld te creëren tussen overheden die economische activiteiten verrichten aan de ene kant en het bedrijfsleven aan de andere kant. Een voor de waterschappen relevante wet dus. Om dit doel te bereiken kent de wet een aantal gedragsregels waaraan overheden zich bij het verrichten van economische activiteiten moeten houden. Eén van die gedragsregels is dat bestuursorganen bij het verrichten van economische activiteiten de integrale kosten van deze activiteiten aan de afnemers moeten doorberekenen (artikel 25i van de wet).

1. Betere borging procedure algemeenbelangbesluiten

Op de regel dat overheden bij het aanbieden van diensten op de markt de integrale kostprijs van deze diensten moeten doorberekenen, bestaat een belangrijke uitzondering: als een economische activiteit in het algemeen belang plaatsvindt, zijn de gedragsregels van de wet niet van toepassing en kan de overheid producten of diensten dus onder de kostprijs aanbieden. Daarvoor is vereist dat de overheid in kwestie (bij waterschappen is dat het algemeen bestuur) een algemeenbelangbesluit neemt.

Bij de evaluatie van de Wet Markt en Overheid in 2016 is gebleken dat de wijze waarop de algemeenbelanguitzondering pleegt te worden toegepast, het effect van de wet ondergraaft. Gebleken is onder andere

dat veel algemeenbelangbesluiten worden genomen zonder dat daaraan een gedegen motivering (wat is het algemeen belang dat met het besluit wordt gediend) ten grondslag ligt en zonder dat de belangen van ondernemers zorgvuldig zijn afgewogen. In het wetsvoorstel dat thans aanhangig is vindt daarom een aanscherping van de algemeenbelanguitzondering plaats, waarbij:

- de overheid zijn keuze beter en transparanter moet motiveren;
- ondernemers meer inspraak bij de besluitvorming krijgen via een verplichte en openbaar aangekondigde consultatieprocedure;
- nieuwe algemeenbelangbesluiten voortaan elke vijf jaar geëvalueerd moeten worden en daarbij beoordeeld moeten worden op hun doeltreffendheid en effecten voor de praktijk; en
- bestaande algemeenbelangbesluiten binnen vijf jaar na inwerkingtreding van de gewijzigde wet geëvalueerd moeten worden.

De motiveringsvereisten die met dit wetsvoorstel worden opgenomen zijn specifiek voor de wet markt en overheid en aanvullend aan het motiveringsvereiste uit de Awb. Zij moeten het op een goede wijze afwegen van de bij het besluit betrokken belangen ondersteunen. Er zal door middel van de motiveringsvereisten in feite een codificering plaatsvinden van bestaande jurisprudentie van het College van Beroep voor het bedrijfsleven. Uit welke onderdelen de motivering van een algemeenbelangbesluit precies moet bestaan, zal bij een door de minister van EZK te nemen algemene maatregel van bestuur worden bepaald.

2. Schrappen horizonbepaling

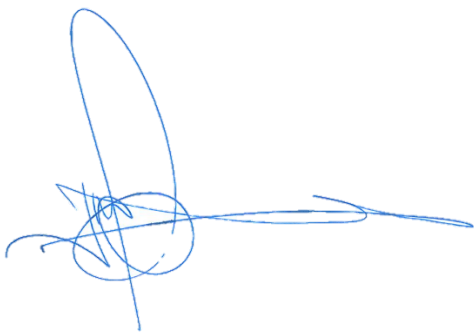
De huidige Wet Markt en Overheid kent een horizonbepaling op grond waarvan de wet op 1 juli 2023 vervalt. Deze horizonbepaling wordt nu ingetrokken, waardoor de wet een permanent karakter krijgt. De wet blijft nodig om ongelijke concurrentie tussen overheid en bedrijfsleven te verminderen.

3. Uitzonderingspositie open source

Ingevolge het wetsvoorstel geldt de gedragsregel dat de integrale kosten moeten worden doorberekend niet wanneer de broncode van software waarover de overheid in het kader van zijn publiekrechtelijke taak beschikt, door de overheid kosteloos ten behoeve van een ieder wordt vrijgegeven. Deze uitzondering wordt gemaakt om de vrije beschikbaarheid van software die bestuursorganen (laten) ontwikkelen te stimuleren, zodat deze vrij kan worden aangepast en hergebruikt en er maatschappelijke voordelen mee behaald kunnen worden.

Wij hopen u voor dit moment geïnformeerd te hebben en zullen u op de hoogte houden van de voortgang van het wetsvoorstel. Als u vragen heeft, kunt u contact opnemen met Virginia Anches. Dit kan via vanches@uwv.nl of via 06-51747049.

Met vriendelijke groet,

Meindert Smallenbroek,
Algemeen directeur